

Профілактика делінквентної поведінки серед учнівської
молоді

Соціально-психологічний тренінг

«Гроші – необхідність чи сенс життя?»

Мета: виробити здорове ставлення до грошей та вміння розпоряджатися ними.

Кількість учасників: 15 – 20 осіб. (учні класу)

Вік: 15 – 17 років.

Тривалість заняття: 1 год. 30 хв.

Обладнання: аркуші паперу формату А1, А3, А4; різнокольорові аркуші клейкого паперу, мультимедійний проектор, фліп-чарт, маркери, стікери (у вигляді «зірочок»), ручки.

ХІД ТРЕНІНГУ:

Вступ:

Час: (3хв.)

Сьогодні ми з вами поговоримо про «Гроші». Ми думаємо, що щастя залежить від грошей. Гроші відкривають багато дверей. Чи є фінансова забезпеченість джерелом нашої справжньої цінності?

Вправа 1. Знайомство « Мій друг про мене сказав би...»

Час: (5- 7 хв.)

Мета: підготувати учасників до роботи, створити комфортну атмосферу, гарний настрій, згуртувати групу.

Соціальний педагог пропонує учасникам тренінгу по черзі продовжити фразу:

- « Мій друг про мене сказав би...»

Соціальний педагог починає першим, далі вправу виконують по колу.

Вправа 2. «Правила групи»

Час: (5- 7 хв.)

Мета: прийняти правила для продуктивної роботи, показати необхідність вироблення і дотримання певних правил, за якими відбувається взаємодія людей.

Хід вправи. Правила пропонує соціальний педагог. Усі інші їх обговорюють, уточнюють. Ухвалені всіма правила записуються і вивішуються на видному місці.

1. Говорити від свого імені. *Висловлюючи свою думку, починати з «Я»*
2. Активність. *Не хочеш говорити або виконувати якесь завдання – не роби цього, але пам'ятай, що навчитись чогось, можна лише проявляючи активність.*
3. Тут і зараз. *Говорити тільки за темою, не відволікайся.*
4. Не перебивай. *Того, хто говорить, не перебивай, ні словом, ні жестом, ні мімікою – кожен хоче бути почутим.*

5. Чесність і правдивість. *Не існує правильних чи неправильних відповідей. Правильною є та відповідь, яка насправді відбиває твою думку, твої почуття.*
6. Будь доброзичливим у ставленні до інших.
7. Конфіденційність. *Ми не будемо розповідати про почуте іншим. Усе, що тут відбувається, відбувається тільки тут.*
8. Не оцінюй, не давай порад.

Вправа 3. Очікування «Зоряне небо»

Час: (7 хв.)

Мета: з'ясування очікувань і побоювань учасників, того, наскільки очікування співпадають із загальною метою тренінгу.

Інформаційне повідомлення

Час: (15 хв.)

Мультимедійна презентація «Гроші – їх функції та види»

Соціальний педагог. Щоб жити у цьому світі, необхідно мати гроші. На них ми можемо купити те, що нам необхідно, й те, чого ми хочемо. Однак часто ми відчуваємо, що нам бракує грошей. Через це ми часом відчуваємо розчарування або починаємо заздрити тим, хто має більше за нас. Якщо ми спробуємо скласти список речей, які нам хотілося б мати, він, напевно, виявиться дуже довгим. Список може бути нескінченним. Гроші відкривають багато дверей.

Наші бажання безмежні, а нездійснення бажання завдає багато розчарувань. Отже, нам не завадить замислитися про наші матеріальні бажання, про цінність грошей, про те, що можна й чого не можна купити за гроші, як заробити гроші і як правильно ними розпоряджатися.

Вправа 4. «Фінансова стратегія»

Час: (15 хв.)

Мета: усвідомлення майбутніх життєвих перспектив.

Учні об'єднуються у три групи за трьома різновидами грошей (гривня, долар, євро).

Соціальний педагог. Ще в школі ми стикаємося з проблемою відсутності кишенькових грошей. Що нам робити? Я пропоную вам три картки з рішенням. Представник групи обирає картку за номером.

На ознайомлення з рішенням я надаю кожній групі 3 хвилини.

Картка № 1

Ви можете змиритися з тим, що у Вас немає грошей, і намагатися жити відповідно, зменшивши потреби й визначивши, що для Вас найважливіше:

- Закінчити школу,
- Вступити до університету,
- Стати кваліфікованим фахівцем,
- Вивчити іноземну мову.

Звичайно, дуже природно бути честолюбним і сподіватися поліпшити матеріальне становище своєї родини. Це, швидше, питання пріоритетів.

Картка № 2

Постаратися заробити грошей. Можливо знайти роботу, наприклад погодинно (офіціант, мийник авто...). Можна виготовляти якісь речі й продавати їх через мережу Інтернету. Ви можете зіштовхнутися зі складними ситуаціями. Припустимо, ви працюєте в групі ровесників. Як Ви ділитимете гроші? Що, як клієнт Вам не заплатить? Кожна із цих ситуацій містить проблеми, і з кожної потрібно вийти якнайкраще.

Картка № 3

Можна просити, клянчити й умовляти батьків давати вам гроші. Можливо, у Вас і так цілком достатньо грошей. Але навіть якщо в батьків є гроші, досить принизливо просити, коли відчуваєш себе вже дорослим. Ще складніше, якщо батьки ледь зводять кінці з кінцями. Так чи інакше, у цій ситуації дуже легко забути, як важко батькам заробляти ці гроші.

Соціальний педагог. Тепер оберіть представника Вашої групи, який розповідатиме про одну з фінансових стратегій іншій групі (вправа виконується по колу).

Обговорення.

Вправа 5. «Вогонь-лід»

Час (5 хв.)

Мета: зняття емоційного та фізичного напруження, створення позитивного настрою.

Вправа включає в себе поступове напруження та розслаблення всього тіла.

Соціальний педагог просить учасників стати в коло і за командою виконувати певні дії. Інтенсивно рухати тілом за командою «вогонь». Плавність та швидкість рухів обирається кожним учасником самостійно. За командою «лід» учасники застигають у позі, у якій застала їх команда, напружуючи все тіло якомога сильніше.

По закінченню вправи учасники обговорюють свій досвід.

Вправа 6. «Навіщо працювати»

Час: (10 хв.)

Мета: формувати мотиваційний заряд.

Соціальний педагог. Кожний учасник на аркуші особисто пише твір – роздум (10 речень) «Навіщо працювати» де описує причини своєї трудової діяльності. Потім учасники за бажанням озвучують свій міні твір.

Приклади причин:

1. Заради грошей для себе,
2. Щоб утримувати родину,
3. Щоб плідно проводити час, Подобається приносити користь суспільству,
4. Раді застосовувати свої вміння, навички в ім'я загального добра.

Обговорення.

Вправа 7. «Планування бюджету»

Час: (20 хв.)

Мета: сформулювати та закріпити у свідомості дітей розуміння того, що кожна людина має вміти управляти своїми коштами відповідно до внутрішніх законів, які діють у сфері фінансів.

Соціальний педагог. Отже, Ви знайшли спосіб, як заробити гроші, що з ними робити. Ви самі себе забезпечуєте і батькам більше не потрібно давати Вам гроші? Ви маєте право голосу в плануванні сімейного бюджету. Незалежно від того, віддасте ви гроші батькам чи ні, виникає питання про те як їх витратити враховуючи ваші потреби.

Грошей повинно вистачати на якийсь час, саме тому необхідно планувати бюджет. Немає особливого сенсу планувати бюджет на майбутнє, поки Ви не зрозумієте, на що Ви витрачаєте гроші зараз. Для цього спробуйте протягом шести тижнів записувати всі свої доходи й витрати – аж до останньої порції морозива. Так Ви дізнаєтеся, на що йдуть Ваші гроші і як зупинитися у витратах.

Розділіть ваші витрати на кілька основних сфер(можна зробити в таблиці):

Щоденні виплати (їжа, транспорт)	Регулярні виплати (батькам на ваше утримання)	Нерегулярні витрати (свята, одяг, частування тощо..)	Непередбачені витрати (гостра потреба; хвороба, поїздка, допомога в біді знайомому тощо...)

Соціальний педагог. Складіть перелік своїх витрат. Згадайте цей і попередній місяці й напишіть список усіх речей, на які Ви витрачали гроші. Підрахуйте, скільки грошей витрачено за кожною статтею. Тепер перед кожним предметом витрати зробить позначки – «було справді необхідно» літерою «Н», «просто захотілося» літерою «П». Підрахуйте скільки Ви витратили на те, що Вам було необхідно? Скільки на предмети, які хотілось мати, але які при цьому не були абсолютно необхідні. Проаналізуйте, підрахуйте скільки всього Ви витратили.

Соціальний педагог. Зробіть другий список. Це буде ідеальний, з вашого погляду, спосіб витратити гроші. Виходьте з тієї кількості грошей, яку Ви насправді витратили.

Обговорення: Наскільки відрізняються два списки? Що Ви можете зробити, щоб змінити цю ситуацію? Чи можете Ви домогтися того, щоб Ваших грошей вистачало не тільки на необхідні статті витрат але також і на ті, які відбивають Ваші бажання?

Вправа 8. «Ваш настрій і ваші враження»

Час: (5 хв.)

Мета: почути враження підлітків від заняття.

Учасники по колу діляться враженнями від заняття.